

A MITOLOXÍA CLÁSICA NA NOSA LITERATURA

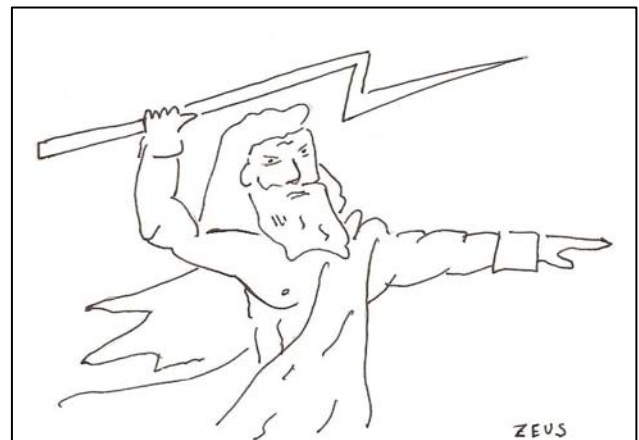
Dende a máis novo ó maior de idade, tódolos componentes daquela viaxe disfrutaron visitando aquel seis de agosto o sonado Parque de Mini-Europa. Salvador conseguira uns cantos libros-guía e quixo ler en alta voz un parágrafo.

Escoitade que bonito: “ Unha fermosa princesa fenicia, Europa, collía flores coas súas amigas preto do mar. Zeus, pai dos deuses gregos , viuna e engaiolado pola súa beleza achegouse baixo a forma dun touro. Arrebatada polo seu ollar doce e o seu alento recendendo a azafrán , Europa subiu sobre o lombo que Zeus lle ofrecía. De súpeto o animal afastouse ó galope en dirección ó mar e, axudado polas ondas, raptouna para depositala nas costas de Creta. Unha vez alí, Zeus volveu recuperar o aspecto humano e baixo unha palmeira, preto de Gortys, disfrutaron xuntos do amor e do soño....”

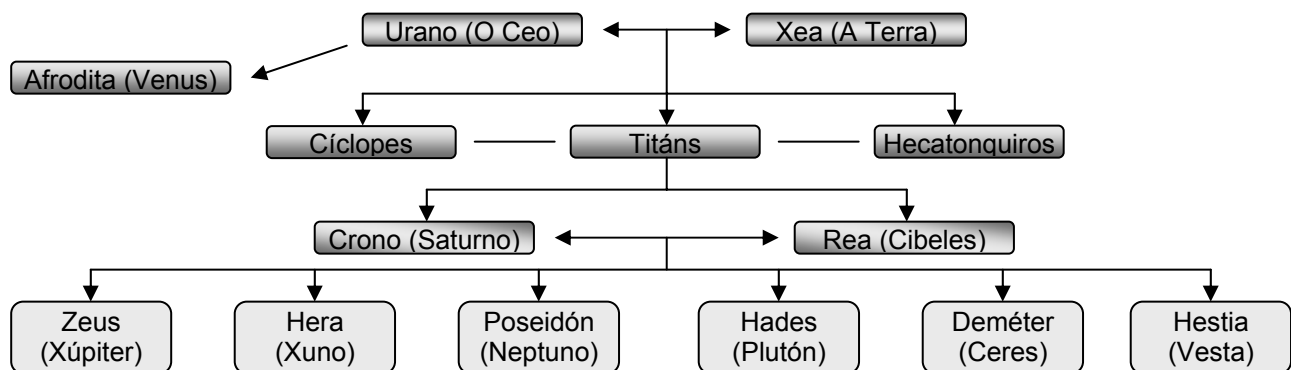
Casalderrey, F.: ¡Asústate, Merche!

ZEUS (XÚPITER)

Era a máxima divinidad. Deus da luz, do ceo e dos fenómenos atmosféricos (nubes, choivas, ventos e tormentas). Representaba a xustiza e a orde fronte á barbarie e o caos. Representase habitualmente con barba e sentado nun trono. O raio, a aguía e o cetro son os seus atributos.

XENEALOXÍA

Zeus, o rei dos deuses, foi famoso pola súa actividade amorosa tanto con deusas como con mortais. Destacamos as amantes máis importantes, así como os fillos desas unións. Isto explica que case todas as estirpes gregas considerasen a Zeus o seu antepasado.

AMANTES E FILLOS DE ZEUS

DEUSAS		DESCENDENTES	MORTAIS		DESCENDENTES
Maia	→	Hermes	Leda	→	Helena e Pólux
Metis	→	Atenea	Europa	→	Minos
Mnemósine	→	As Musas	Sélene	→	Dioniso
Leto	→	Apolo e Ártemis	Dánae	→	Perseo

Para conseguir estas unións, Zeus tiña a miúdo que cambiar de forma. As metamorfoses máis famosas foron:

- ✚ En chuvia de ouro para unirse con Dánae.
- ✚ En cisne para unirse con Leda.
- ✚ En touro para raptar a Europa.

No mundo grego foi Ponto ese deus do mar que tivo por fillo a Nereo , logo reemplazado por Poseidón como deus mariño, quen á súa vez sería trocado pola divinidad romana das augas chamada Neptuno- culto galaico revelado pola ara de Vilagarcía- , deus cegado de terra adentro e ao comenzo sen vinculación directa co mar. De aí a colaboración existente, no período clásico entre Eneas- o mítico navegante do Mediterráneo- e Neptuno-o deus latino domar-, e, pola contra, a catastrófica falta de sintonía entre Ulises-mariñeiro da Odisea- de Poseidón.

Polín, R.: *As cantigas mariñas no país de Breogan*

POSEIDÓN (NEPTUNO)

Irmán de Zeus, é o deus do mar, das augas e dos terremotos; un deus moi importante para os pobos mariñeiros. Tiña os seu palacio nas profundidades mariñas, e de alí emerxía nun carro tirado por cabalos con cola de peixe. Navegaba por enriba das ondas rodeado por Nereidas e Tritóns. Na man levaba a súa arma distintiva, o tridente, que utilizaba para desencadear tempestades e terremotos.

*O Plutón , que é un afumado,
e o Neptuno, que é un malxenio,
por no sei qué de qué deusa
armaron unha dos demos,
e o rei das augas, rabioso
máis que o mesmo Cancerbeiro,
mandoulle ó mar que matase
o lume bravo do inferno.
O mar pediulle auga o río
chamándolle compañeiro;
o río falou coa choiva
para que botase un remendo;
ós preñados neboeiros.
Ás mesmas portas do Olimpo
foron as nubes co preito
e despois de darlle voltas*

*e revoleas ó novelo,
o Xúpiter contestoulles
verba máis ou verba menos:
“Neptuno cerrará o pico,
o mar estarase quedo,
o río, queira non queira,
daralle rega os lameiros,
ó mandado dos meus ventos
en tanto o sol siga ardendo
que si o deixamos sin auga
o mundo morrerá seco.
Ademáis con tanto pillo
como anda solto e sin freo,
fáise menester de justicia
que haxa un pouquiño de
inferno.”*

Cabanillas,R.: *Da miña Zanfona*

HADES (PLUTÓN)

Irmán de Zeus, é o deus do mundo subterráneo e dos mortos. Tiña fama de ser cruel e despiadado. A Hades polo xeral, non se lle rendía culto, nin se construían templos ou santuarios na súa honra. Chamábase tamén Hades ó lugar onde ían os mortos.

O mundo dos mortos ou Hades estaba separado do dos vivos polo río Aqueronte (ou a lagoa Estixia). Un barqueiro, chamado Caronte, pasaba os mortos ao outro lado a cambio dun óbolo-moeda que se lle poñía aos cadáveres nos beizos..A porta do Hades estaba gardada por Cérbero, o can de tres cabezas e cola de serpe, que era amable cos que entraban, máis implacábel cos que querían saír. Xa no Hades, un tribunal formado por Minos, Éaco e Radamante xulgaba as almas. Os grandes criminais ían ao Tártaro, fronte aos benaventurados que ían aos Campos Elíseos.

.....a explicación era a ciencia, a cual invoca o nome dunha virxen saída da cabeza de Xúpiter, un día que lle doía; porque os gregos precisan unha patrona que tivese os cascos do patrón: Minerva.....

ATENEIA

Dieste,R.: *A alma e o espello.*

ATENEIA (MINERVA)

Atenea é filla de Zeus e da Titánide Metis. É a deusa da sabedoría, a intelixencia e as artes, a inventora da escritura, a pintura e o bordado. Tamén é a deusa da guerra, que representa a organización no combate. Os seus atributos son a curuxa e a oliveira, así como a lanza, o casco e a éxida (coiraza de pel de cabra). No seu escudo fixou a cabeza da gorgona Medusa que lle dera Perseo.

Con que vostede é Apolo, ¿non si?

O deus, condescendente, fixo un aparte.

En efecto-afirmou-, eu son o deus da luz, da beleza, o inspirador dos artistas.

Daquela serás fillo de Xúpiter-apuxo o señor Pescudo.

Son, polo menos eso din , aínda que nunca se sabe certo quen é o pai de un.....

Carballede,P.: *O deus desaparecido*

APOLO

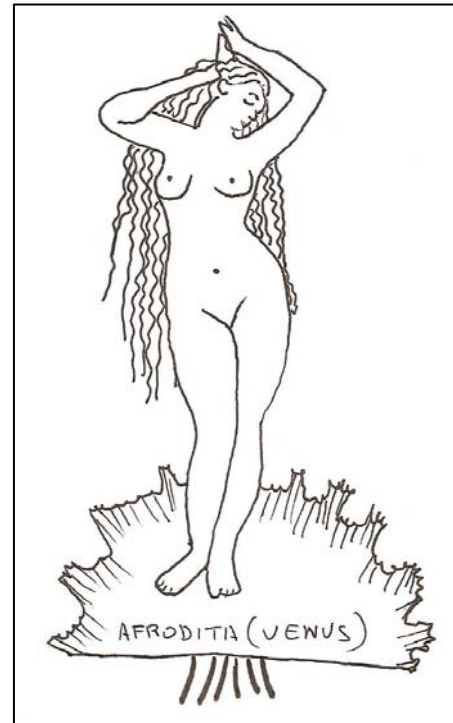
Fillo de Zeus e da Titánide Leto, é irmán xemelgo da deusa Ártemis. Apolo é o deus da poesía e da música. Como deus da adivinación, emitía os oráculos desde os seus santuarios. Tamén é deus da beleza masculina e da luz. A identificación de Apolo con Helio, deus do sol, é frecuente nos textos latinos.

Atribúeselle a invención da cítara e usaba ademais a lira inventada por Hermes. Tiña arco e frechas que disparaba desde lonxe e podía producir a morte. En Grecia, despois de Zeus, era o deus máis venerado.

A súa irmá xemelga: Ártemis (Diana), era a deusa dos bosques, constituíndo a caza a súa ocupación. Representase armada con arco de prata, acompañada por un cervo, un coro de Ninfas e cans cos que percorría os montes cazando.

*Que mar é este que , deslumbrado, ollou
como Venus nacía das súas augas?
O seu corpo de deusa, branco e nu,
emocionou ás ondas que se fixeron
lenes, doadas, musicais para envolvela
con sonido amoroso, dóceis, fideis cans
que lamieron a súa pele de nácar
con tan alto gozo que era espasmo.
Ditosas ondas: na memoria tedes,
para sempre endexamais, aquel suceso
que mudou totalmente a vosa vida.*

Manuel María: *A primavera de Venus.*

AFRODITA (VENUS)

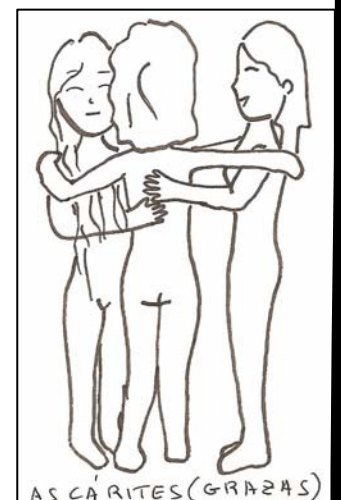
É a deusa do amor ó que están sometidos mortais e inmortais, simbolizando o principio da vida no Universo. Tamén é a deusa da beleza feminina. Ten como atributos a cuncha, que a recolle das augas, o cinto, a rosa e o mirto; aparece tamén con carro tirado por catro brancas pombas, cisnes ou gorrións.

O seu séquito está composto por Eros, Hímero e Peithó (amor, desexo e persuasión), as Cárites ou Grazas e as Horas.

EROS (CUPIDO)

É o deus do Amor. Aparece na mitoloxía grega como acompañante e servidor da deusa Afrodita, sendo representado como un neno alado, cargado coa súa alxaba e cunhas frechas coas que fere a deuses e homes; de aí o carácter irracional do amor.

AS CÁRITES (GRAZAS)

Son tres xoves fermosas asociadas a actividades do espírito á arte, que forman parte do séquito de Afrodita, e cantan e bailan nos banquetes divinos.

Nese senso , por exemplo , o cornizó foi usado como estimulante nos rituais dun antigo culto na Grecia antiga. Na rexión da Ática , nun lugar chamado Eleusis, os atenienses desenvolvían rituais en honra da deusa dos cereais e das colleitas, é dicir, da deusa Ceres. As personas admitidas como iniciados nos misterios eleusinos, tiñan que andar entre un e cinco anos de noviciado antes de seren capaces de chegar á contemplación da verdade que era o mesmo que tenta-la perfección. Pola noite facíanse as ceremonias que comenzaban no adro do templo da deusa, en presenza de moita xente. Os asistentes lavaban as mans e adornaban a cabeza con follas e flores, escoitando entrementes un lector que recitaba as leis de Ceres. De seguida tomaban unha cativa cea coa que lles subministraban alimentos mesturados co caruncho en doses controladas. Despois entraban no templo ás escuras. De sotaque, un lóstrego rachaba a escuridade amosándose a imaxe de Ceres espléndidamente adoviada. Novos lóstregos seguían a alumear figuras infernais e monstruosas que espantaban ós presentes, xunto co estouro de enormes tronos. Cando a xente acougaba abríanse unhas portas que daban a un xardín hermosamente disposto onde os presentes, á luz de fachóns, brincaban e bulían cheos de ledicia .Alí, un sacerdote ensinaba os segredos e os misterios que endexamais poderían ser descubertos polos iniciados, a risco de seren condenados a morte.....

García Mañá,L.M.: *O lume de Santo Antón*

DEMÉTER (CERES)

É irmá de Zeus, é a deusa da agricultura, en especial dos cereais, a da vexetación , en definitiva , da fertilidade da terra. Se Atenea achega a oliveira que dá o aceite, e Dioniso a vide que dá o viño, ela proporciona o cultivo da terra que dá o trigo. Polo tanto , é unha divindade agrícola e civilizadora do pobo campesiño. Pero ó mesmo tempo está relacionada coa morte e o mundo subterráneo. Representa a Terra-Nai fronte a Xea, que é a personificación da terra en sentido cosmogónico.

Adoita ser representada sentada sostendo na man fachos ou cunha serpe, elementos que fan referencia á súa filla Perséfone e á súa relación co mundo subterráneo.

-Pois a Poesía é un conxunto Olímpico, ou Olímpico Parnasiano. O deus Apolo pon a mesura, a claridade, o deus baco , pon o viño....

E dixo o veterinario:

- Pois xa non pon pouco. Con perdón da cara de Apolo e de Minerva, que nos están vendo e tamén escoitando, é o que máis pon.....

- Pois nise Conxunto Olímpico entra tamén Mercurio.

- ¿O deus dos comerciantes e viandantes?

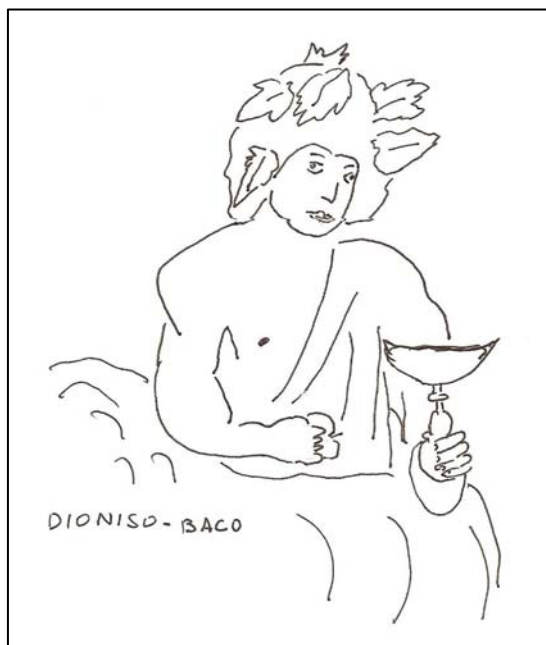
Fole, A. *O simposium do alciprés*

HERMES (MERCURIO)

É fillo de zeus e da ninfa Maia, é o mensaxeiro dos deuses, e en particular de Zeus; o conductor das almas dos mortos ó Hades; deus do comercio; protector dos camiñantes. Representase calzado con sandalias aladas, coa cabeza cuberta cun sombreiro de aba ancha (pétasos) e empuñando unha vara de ouro, chamada caduceo, que ten unhas ás na súa parte superior e dúas serpes enroscadas.

DIONISO (BACO)

Era o deus das vides e do viño que disipa as penas, da máscara e da festa teatral. Foi moi venerado en Asia Menor, en Tebas e en Atenas, onde se lle dedicaban as festas principias, as Grandes Dionisias, e se lle construíu un teatro na ladeira sur da Acrópole. O seu culto místico pasou a Roma onde se celebraban tumultuosas procesións, nas que abundaban as máscaras.

Alumnado de 6º